

- Pbnazhenie Obukhovo – parastratotip belovezhskogo mezhlednikov'ja Belarusi. *Lihtasfera* 2(21): 38–51.
- SAN'KO A. F., VELICHKEVICH F. JU., RYLOVA T. B., KHURSEVIVH G. K., MATVEEV A. V., KARABANOV A. K., MOTUZKO A. N., IL'KEVICH G. I. 2005. Stratigraficheskaja skhema chetvertichnykh otlozhenijj Belarusi. *Lihtasfera* 3(22): 146–156.
- SHILOVA G. N., MAKSIMOV F. E., VELICHKEVICH F. JU., ARSLANOV KH. A., LAUKHIN C. A., VOLKOV E. N., TERTYCHNAJA T. V., CHERNOV S. B. 2005. Paleobotanicheskaja kharakteristika i vozrast kir'jasskikh sloev (pozdnijj plejstocen Zapadnoj Sibiri). W: *Sovremennye problemy paleofloristiki, paleofitogeografii i fitostratigrafii. Tezisy dokladov Mezhdunarodnoj paleobotanicheskoy konferenciji, 17–18 maja 2005 g.*, GEOS, Moskva, s. 94–95.
- LAUKHIN S. A., ARSLANOV KH. A., MAKSIMOV F. YU., SHILOVA G. N., VELICHKEVICH F. YU., TERTICHANYA N. V., CHERNOV S. B., VOLKOV E. N. 2005. About stratigraphy, chronology and paleobotanical characteristic of Karganian deposits in key sections Golden cape and Kiryas in lower and middle streams of Ob'-River. W: *Proceedings of 4th All-Russian meeting on Quaternary. Sivt'kar.*
- LAUKHIN S. A., SAN'KO A. F., VELICHKEVICH F. JU., SHILOVA G. N. 2005. K paleogeografii kazancevskogo vremeni central'nykh chastej Srednej Sibiri. *Vestnik arkheologii, antropologii i ehtnografii (Tjumen')* 6: 249–271.
- VELICHKEVICH F. YU., MAMAKOVA K., STUHLIK L. 2005. Revision of some plant macrofossil collections from the Eemian Interglacial deposits of central and western Poland. *Acta Palaeobotanica* 45 (1): 107–115.
- MAMAKOVA K., VELICHKEVICH F. YU., ZASTAWNIAN E. 2005. Współpraca polsko-białoruska w badaniach flor makroskopowych czwartorzędu Polski. *Wiadomości Botaniczne* 49 (3/4): 29–53.
- VELICHKEVICH F. YU., ZASTAWNIAN E. 2006. Atlas of the Pleistocene vascular plant macrofossils of Central and Eastern Europe. Part 1 – Pteridophytes and monocotyledons. Wyd. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków.
- SAN'KO A., GAIGALAS A., VELICHKEVICH F., MELESYTE M. 2006. Malacofauna and seed flora of Butenai interglacial in deposits of the Neravai outcrop, South Lithuania. *Geologija (Vilnius)* 54: 31–41.
- HARMATA K., KALINOVYČ N., BUDEK A., STARKEL L., VELIČKEVIČ F. 2006. Mire and the Dniestr velly near Majnyč. W: K. HARMATA, J. MACHNIK, L. STARKEL (red.), *Environment and man at the Carpathian Foreland in the Upper Dniester catchment from Neolithic to Early Mediaeval period.* Wyd. Polska Akademia Umiejętności, Prace Komisji Prehistorii Karpat, III: 32–43.
- VELICHKEVICH F. YU., ZASTAWNIAN E. 2006. Floral assemblages of pteridophytes and monocotyledons of the Pleistocene of Central and Eastern Europe based on the carpological remains. 7th European Palaeobotany-Palynology Conference, Prague, 6–11 September 2006. Program and abstracts, s. 149.
- VELICHKEVICH F. YU. 2007. Świadcetwo białoruskiego paleobotanika. *Nauka Polska* 16, (w druku).
- VELICHKEVICH F. YU., ZASTAWNIAN E. 2007. The state of investigation of the Upper Pliocene Dvoretz flora (SE Belarus). *Acta Palaeobotanica*, (w druku).
- WASYLIKOWA K., VELICHKEVICH F. YU. 2007. Notes on the identification of plant macrofossils from Lake Zeribar. W: K. WASYLIKOWA, A. WITKOWSKI (red.), *The palaeoecology of Lake Zeribar and surrounding areas, Western Iran, during the last 48.000 years.* *Diatom Monographs*, 8, (w druku).

ROCZNICE, JUBILEUSZE ANNIVERSARIES, JUBILEES

**30 ROCZNICA ŚMIERCI
PROF. STEFANA KRUPKO
(27.05.1890 – 3.09.1976)**

**30th anniversary of Professor Stefan Krupko's
death (27.05.1890 – 3.09.1976)**

Embriolog i cytolog roślin, urodzony w Murrowanych Kuriłowiczach na Podolu, zmarły w Warszawie, profesor Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu, Kierownik Katedry Botaniki Ogólnej, organizator kierunku embriologii opisowej i doświadczalnej roślin, autor m. in. szeregu wybitnych prac poświęconych embriologii i cytologii kilku gatunków roślin z rodziny *Restionaceae* pochodzących z Afryki Południowej i ustalenia polifiletycznego rodowodu tej rodziny; wyjaśnieniu przyczyn sterylności *Oxalis cernua* w rejonie Bliskiego Wschodu; aktywny członek Polskiego Towarzystwa Botanicznego od chwili założenia; godny kontynuator szkoły embriologicznej prof. Zygmunta Wójcickiego.

Maciej ZENKTELER

10 ROCZNICA ŚMIERCI TADEUSZA REICHSTEINA (1897–1996)

10th anniversary of Tadeusz Reichstein's death (1897–1996)

Tadeusz Reichstein urodził się we Włocławku. Szkolną edukację rozpoczął w miejscowej szkole podstawowej. W wieku 10 lat, wraz z rodzicami, przeniósł się do Szwajcarii, gdzie kontynuował naukę. Z wykształcenia był chemikiem o niezwykle szerokich zainteresowaniach, które w czasie swojego długiego życia uwiecznił w ogromnym dorobku naukowym liczącym 730 publikacji.

Początkowy etap swojej bogatej i pełnej sukcesów drogi naukowej związał z Instytutem Chemii Organicznej Politechniki w Zurychu. W 1938 r. przeprowadził się do Bazylei, gdzie skorzystał z propozycji objęcia kierownictwa nowo powstałej Katedry Chemii Farmaceutycznej Instytutu Chemii Organicznej, zbudowanego zresztą przy Jego walnym udziale.

Zainteresowania naukowe prof. T. Reichsteina skupiały się na zagadnieniach związanych z hormonami wytwarzanymi w korze nadnercza, a zwłaszcza chemizmem struktury i poszukiwaniem szlaków syntezy tych czynnych biologicznie substancji. Wybitne osią-

gnięcia z tego zakresu, dotyczące izolowania, identyfikacji i syntezy hormonów, spotkały się ze światowym uznaniem, czego dobitnie dowodzi przyznanie T. Reichsteinowi w 1950 r. Nagrody Nobla w dziedzinie medycyny. Rozwijając prace nad biochemicznymi procesami syntezy hormonów, prof. T. Reichstein rozpoczął też szeroko zakrojone badania nad roślinnymi glikozydami, których aglikony mają budowę sterydową, zbliżoną do hormonów z kory nadnercza. Wraz ze swoimi współpracownikami skierował też zainteresowania na szczególną grupę glikozydów występujących wśród roślin okrytozalążkowych, a selektywnie działających na mięsień sercowy. Grupa tych związków, spotykana w obrębie *Brassicaceae* i *Apocynaceae*, nazwana została glikozydami kardenolidowymi.

Na przełomie lat 50-tych i 60-tych T. Reichsteina zafascynował świat roślin Alp i Apeninów, co zaowocowało publikacjami florystycznymi. Fascynacja ta niemal jednocześnie skupiła się na prastarej grupie roślin do jakich należą paprocie. Z zakresu pteridologii, mało znanej aktywności naukowej T. Reichsteina, opublikował on łącznie ponad 90 prac (wykaz poniżej), przy czym ten etap rozpoczyna praca z 1961 r., w której metodą cytologiczną opisane są mieszańce *Polystichum braunii*. Do połowy lat 60-tych prace z tego zakresu pojawiają się sporadycznie. Później jednak udział publikacji dotyczących paproci stale wzrasta, a od 1978 r. stają się one już pod tym względem wyłączne. Dla nauki opisał szereg nowych taksonów pochodzenia mieszańcowego, zwłaszcza liczne w rodzaju *Asplenium*. W ostatnich latach intensywnie pracował nad problematyką pokrewieństwa u współczesnych paproci, którą zamierzał ogłosić w dużej monografii. Nie zdążył...

Tadeusz Reichstein był wielkim uczonym i równie wspaniałym człowiekiem, altruistą, który dla Polski zrobił naprawdę dużo. Wielu polskim naukowcom z kilku ośrodków naukowych (m.in. z Gdańska i Poznania) zorganizował w swojej pracowni stymulujące staże i stypendia naukowe. Jednakże pełnego uznania i różnorodnych wyróżnień ze strony rodzinnego kraju doczekał się dopiero po 1989 r. Siłą sprawczą była zapewne

książka autorstwa Stanisława Sterkowicza z Włocławka, opisująca życie i działalność naukową Tadeusza Reichsteina, a opublikowana w 1989 r. przez Włocławskie Towarzystwo Naukowe. Wydanie drugie tej interesującej monografii ukazało się w 1995 r. Z ważniejszych zaszczytów nadanych Tadeuszowi Reichsteinowi przez polskie gremia i organizacje naukowe wymienić należy: medal im. Mikołaja Kopernika przyznany przez Polską Akademię Nauk (1994 r.), medal „Medicus Magnus” Polskiej Akademii Medycyny (1994 r.), Honorowe Obywatelstwo Miasta Włocławka (1994 r.), doktorat honoris causa Akademii Medycznej w Gdańsku (1995 r.), członkostwo honorowe Polskiego Towarzystwa Botanicznego (1995 r.).

WYKAZ PUBLIKACJI PTERIDOLOGICZNYCH
TADEUSZA REICHSTEINA

- BADRE F., REICHSTEIN T. 1983. The two cytotypes of *Notholaena lanuginos* (*Sinopteridaceae*, *Pteridophyta*). *Willdenowia* **10**: 1.
- BENNERT H., RASBACH H., RASBACH K., REICHSTEIN T. 1988. *Asplenium* × *helii* Lusina – the valid name for the hybrids between *A. petrarchae* (Guerin) DC. and *A. trichomanes* L. (*Aspleniaceae*, *Pteridophyta*). I. Nomenclatorial notes. *Bauhinia* **9**: 103.
- BENNERT H. W., RASBACH H., RASBACH K., REICHSTEIN T. 1988. *Asplenium* × *rosseloi* (= *A. balearicum* × *A. onopteris*) (*Aspleniaceae*) a new fern hybrid from Menorca, Balearic Islands. *Willdenowia* **17**: 181.
- BENNERT H., SERMOLLI R. P., RASBACH H., RASBACH K., REICHSTEIN T. 1989. *Asplenium* × *helii* Lusina, the valid name for the hybrids between *A. petrarchae* (Guerin) DC. and *A. trichomanes* L. (*Aspleniaceae*, *Pteridophyta*). II. Detailed description and illustrations. *Webbia* **43**: 311.
- CALLE J., LOVIS J., REICHSTEIN T. 1975. *Asplenium* × *contrei* (*A. adiantum-nigrum* × *A. septentrionale*) hybrida nova et la vraie ascendance de l'*Asplenium* × *souchei* Litard. *Candollea* **30**: 189.
- DEMIRIZ H., VIANE R., REICHSTEIN T. 1990. *Asplenium obovatum* var. *protobillottii* var. nova and var. *deltoideum* var. nova in Turkey, with remarks on the status of *A. billottii*. *Candollea* **45**: 241.
- DEMIRIZ H., CHRISTOPHER R., FRASER-JENKINS C., LOIS J., REICHSTEIN T., SCHNELLER J., VIDA G. 1981. *Asplenium woronowii* Christ (*Aspleniaceae*, *Pteridophyta*) a diploid ancestral fern new to Turkey and the status of *Asplenium pseudolanceolatum* Fomin. *Candollea* **36**: 181.
- DESCHARTRES B., SCHNELLER J., REICHSTEIN T. 1978. A tetraploid cytotype of *Asplenium cuneifolium* in Corsica. *Fern Gazette* **11**: 343.
- EUW J. V., REICHSTEIN T., WIDEN C. 1985. The Phloroglucinols of *Dryopteris aitoniana* Pichi – Sermolli (*Dryopteridaceae*, *Pteridophyta*). *Helvetica Chimica Acta* **68**: 1251.
- EUW J. V., LOUNASMAA M., REICHSTEIN T., WIDEN C. 1980. Chemotaxonomy in *Dryopteris* and related Fern Genera. *Stud. Geobot.* **1**: 275.
- FRASER-JENKINS C., REICHSTEIN T. 1978. *Dryopteris* × *brathaica* Jenkins et Reichstein hybrida nova = the putative hybrid of *D. carthusiana* × *D. filix-mas*. *Fern Gazette* **11**(5): 337.
- FRASER-JENKINS C., REICHSTEIN T., VIDA G. 1975. *Dryopteris tyrrhena* nom. nov. – A Misunderstood Western Mediterranean Species. *Fern Gazette* **11**: 177.
- GABOR V., REICHSTEIN T. 1979. *Asplenium* × *lessinense* Vida et Reichstein in den Bayerischen Alpen und seine Fähigkeit zur spontanen Chromosomenverdoppelung. *Ber. Bayer Bot. Ges.* **50**: 23.
- GABOR V., ANGES M., REICHSTEIN T. 1980. Relations and Evolution in *Cheilanthes* (*Sinopteridaceae*, *Pteridophyta*) in Macaronesia and Mediterranean area, deduced from genome analysis of their hybrids. *Acta Bot. Malacitana*.
- GIBBY M., JERMY A., RASBACH H., RASBACH K., REICHSTEIN T. 1977. The genus *Dryopteris* in the Canary Island and Azores and description of two new tetraploid species. *Bot. J. Linn. Soc.* **74**: 251.
- GIBBY M., RASBACH H., REICHSTEIN T., WIDEN C., VIANE R. 1992. Micromorphology, chromosome numbers and phloroglucinols of *Arachniodes foliosa* and *A. webbiana* (*Dryopteridaceae*, *Pteridophyta*). *Bot. Helvet.* **102**: 229.
- KUNZ H., REICHSTEIN T. 1966. Kleine Beiträge zur Flora Apennin. *Bauhinia* **3**(1): 1.
- LIN YOU XIN, RASBACH H., REICHSTEIN T., VIANE R., ROLAND L. 1994. Revision of the pekinense *Asplenium* group. *J. Plant Res.-Tokyo Japan* **107**.
- LOVIS J. D., REICHSTEIN T. 1964. A diploid Form of *Asplenium ruta-muraria* L. *British Fern Gazette* **9**(5): 141.
- LOVIS J. D., REICHSTEIN T. 1968. Die zwei diploiden *Asplenium trichomanes* × *A. viride* Bastarde und ihre Fähigkeit zur spontanen Chromosomenverdoppelung. *Bauhinia* **4**(1): 53.
- LOVIS J. D., REICHSTEIN T. 1968. Über das spontane Entsehen von *Asplenium adulterinum* aus einem natürlichen Bastard. *Die Naturwissenschaften* **55**(3): 117.
- LOVIS J. D., REICHSTEIN T. 1969. Der Farnbastard *Asplenium* × *orellii* hybrida nova = *A. majoricum* Litard × *A. trichomanes* L. subsp. *quadri-valens* D. E. Meyer

- und die Abstammung von *A. majoricum*. *Ber. Schweiz. Bot. Ges.* **79**: 335.
- LOVIS J., REICHSTEIN T. 1985. *Asplenium trichomanes* subsp. *pachyrachis* (*Aspleniaceae*, *Pteridophyta*) and a note on the typification of *A. trichomanes*. *Willdenowia* **15**: 187.
- LOVIS J. D., MELZER H., REICHSTEIN T. 1965. *Asplenium* × *adulterinifforme* hybrida nova = diploides. *Bauhinia* **2**(3): 231.
- LOVIS J. D., MELZER H., REICHSTEIN T. 1965. *Asplenium trichomanes* × *Asplenium viride* Hudson. *Bauhinia* **2**(3): 315.
- LOVIS J. D., MELZER H., REICHSTEIN T. 1966. *Asplenium* × *stiriaticum* D. E. Meyer und *Asplenium* × *aprutianum* hybrida nova, die zwei *Asplenium lepidum* × *A. trichomanes*-Bastarde. *Bauhinia* **3**(1): 87.
- LOVIS J. D., RASBACH H., REICHSTEIN T. 1977. *Asplenium azoricum* and other Ferns of the *A. trichomanes* Group from the Azores. *Amer. Fern J.* **67**: 81.
- LOVIS J., RASBACH H., REICHSTEIN T. 1989. *Asplenium trichomanes* L. nothosubsp. *Melzeri* – nothosubspecies nova. The triploid hybrid between *A. trichomanes* subsp. *inexpectans* and subsp. *quadri-valens*. *Candollea* **44**: 543.
- LOVIS J. D., RASBACH H., REICHSTEIN T. 1993. The chromosome number of *Anogramma leptophylla* (*Adiantaceae*) from New Zeland and South Africa. *Fern Gazette* **14**: 149.
- LOVIS J. D., SLEEP A., REICHSTEIN T. 1969. Der Farnbastard *Asplenium* × *sollerense* hybrida nova = *Asplenium majoricum* Litard × *A. petrarchae* (Guerin) DC. subsp. *petrarchae*. *Ber. Schweiz. Bot. Ges.* **79**: 369.
- LOVIS J. D., SLEEP A., REICHSTEIN T. 1969. Über den Farnbastard *Asplenium* × *sollerense*. *Bern. Schweiz. Bot. Ges.* **79**: 369; 1970, **80**: 467.
- MANTON I., REICHSTEIN T. 1961. Zur Cytologie von *Polystichum braunii* (Spenner) Fee und seiner Hybriden. *Ber. Schweiz. Bot. Ges.* **71**: 370.
- MANTON I., REICHSTEIN T. 1962. Diploides *Asplenium obovatum* Viv. *Bauhinia* **2**(1): 79.
- MANTON I., REICHSTEIN T. 1965. Chromosomenzahlen von *Cystopteris sudetica* A.Br. et Milde von Berchtesgaden (Bayern) sowie von *Cystopteris dickieana* Sim. s. l. vom Foostock (Kanton Glarus, Schweiz). *Bauhinia* **2**(3): 307 i 311.
- MOKRY F., RASBACH H., REICHSTEIN T. 1986. *Asplenium adulterinum* Milde subsp. *personalense* – subspecies nova. *Bot. Helvet.* **96**: 7.
- NARDI E., REICHSTEIN T. 1985. Nomenclatural notes on *Cheilanthes pteridioides* (Reichard) C. Chr. (*Sinopteridaceae*, *Pteridophyta*). *Webbia* **39**: 135.
- NARDI E., REICHSTEIN T. 1986. Proposal to reject *Polypodium pteridioides* Richard and combinations based on it (*Sinopteridaceae*, *Pteridophyta*). *Taxon* **35**: 172.
- NARDI E., RASBACH H., REICHSTEIN T. 1978. Identification of *Cheilanthes fragrans* var. *gennarii* Fiori with *C. guanchica* Bolle and remarks on related taxa. *Webbia* **33**(10): 1.
- NARDI E., RASBACH H., REICHSTEIN T. 1979. *Cheilanthes tinaii*, an earlier name *C. corsica* Reichstein et Vida, and related species in Sicily. *Webbia* **33**: 449, *Farnblätter* **9**: 9.
- OBERHOLZER E., SURGEL-BÜEL E., REICHSTEIN T. 1962. *Cystopteris dickieana* Sim am Foostock (Kantor Glarus). *Ber. Schweiz. Bot. Ges.* **72**: 286.
- PERONI A., PERONI G., RASBACH H., RASBACH K., REICHSTEIN T. 1991. *Dryopteris remota* (A. Br.) Druce in Italien. *Farnblätter* **23**: 1.
- RASBACH H., REICHSTEIN T. 1974. *Grammitis jungermanniodes* in the Azores. *Fern Gazette* **11**(1): 49.
- RASBACH H., REICHSTEIN T. 1982. Four naturalhybrids in the genus *Cheilanthes* (*Sinopteridaceae*, *Pteridophyta*). *Webbia* **35**: 261.
- RASBACH H., REICHSTEIN T. 1990. The Chromosome Number of *Anogramma leptophylla* (*Adiantaceae*) from Europe. *Fern Gazette* **13**: 341.
- RASBACH H., REICHSTEIN T. 1994. Abnormal cytotypes in *Asplenium* and *Dryopteris*. *Fern Gazette* (in press).
- RASBACH H., RASBACH K., REICHSTEIN T. 1969. Ergänzende Beobachtungen zu den neuen Funden der Serpentinfarne im insubrischen Gebiet. *Bauhinia* **4**(1) 133.
- RASBACH H., RASBACH K., REICHSTEIN T. 1982. *Cheilanthes tinaii* (*Sinopteridaceae*, *Pteridophyta*) in Madeira and Tenerife, *C. guanchica* in Madeira. *Willdenowia* **12**: 77.
- RASBACH H., RASBACH K., REICHSTEIN T. 1991. *Asplenium trichomanes* subsp. *coriaceifolium*, a new subspecies and two new intraspecific hybrids of the *A. trichomanes* complex (*Aspleniaceae*, *Pteridophyta*). II. Descriptions and illustrations. *Willdenowia* **21**: 239.
- RASBACH H., REICHSTEIN T., SCHNELLER J. 1982. Cytological examination of *Dryopteris villarii* (Bell) Woyнар ex Schinz et Thell. from the locus classicus (type locality). *Bot. Helvet.* **92**: 33.
- RASBACH H., REICHSTEIN T., SCHNELLER J. 1991. Hybrids and polyploidy in the genus *Athyrium* in Europe. Origin and description of two triploid hybrids and synthesis of allotetraploide. *Bot. Helvet.* **101**: 209.
- RASBACH H., REICHSTEIN T., VIANE R. 1994. *Asplenium chihuaense* an allo-hexaploid species including the description of a simplified hybridisation technique. *Amer. Fern J.* (in press).

- RASBACH H., RASBACH K., REICHSTEIN T., BENNERT H. 1990. *Asplenium trichomanes* subspecies *coriaceifolium*, a new subspecies and two intraspecific hybrids of the *A. trichomanes* complex (*Aspleniaceae*, *Pteridophyta*). I. Nomenclature and typification. *Willdenowia* **19**: 471.
- RASBACH H., RASBACH K., REICHSTEIN T., SCHNELLER J. 1983. Tetraploide *Dryopteris* × *tavellii* Rothm. im nördlichen Schwarzwald. *Farnblätter* **9**.
- RASBACH H., RASBACH K., REICHSTEIN T., VIANE R. 1992. The status of *Asplenium eberlei* D.E. Meyer. *Fern Gazette* **14**: 25.
- RASBACH H., SCHNELLER J., GIBBY M., REICHSTEIN T. 1986. *Asplenium cuneifolium* Viv. (diploid) from the type locality (*Aspleniaceae*, *Pteridophyta*) with an appendix on related plants from other places in south-western and central Europe. *Candollea* **41**: 219.
- RASBACH H., RASBACH K., REICHSTEIN T., VIANE R., BENNERT H. 1990. *Asplenium obovatum* subsp. *obovatum* var. *protobillottii* and its hybrid with *A. obovatum* var. *lanceolatum* in Spain (*Aspleniaceae*, *Pteridophyta*). *Bot. Helvet.* **100**: 3.
- REICHSTEIN T. 1962. Berichtigung zum Artikel *Notholaena marantae* (L.) Desv. nicht *Cheilanthes fragrans* (L.) Webb et Bertelot. *Bauhinia* **2**(1): 70.
- REICHSTEIN T. 1962. *Dryopteris abbreviata* (DC.) Newman in Apennin. *Bauhinia* **2**(1): 95.
- REICHSTEIN T. 1965. The Ferns in Flora Europaea. *British Fern Gazette* **9**: 6.
- REICHSTEIN T. 1969. *Asplenium reuteri* Milde – ein Bastard. *Candollea* **24**(1): 145.
- REICHSTEIN T. 1981. Das Sammeln von Farnen. *Farnblätter* **6**: 10.
- REICHSTEIN T. 1981. Hybrids in European *Aspleniaceae* (*Pteridophyta*). Significance, recognition, genome analysis and fertility, checklist of species and hybrids. Description of some new hybrids and cytology of several already known hybrids. *Bot. Helvet.* **91**: 89.
- REICHSTEIN T. 1994. Note on the publication of C. R. Fraser Jenkins 1963. The fern and alien of the Far West Himalaya: some additions and corrections. *Botanic Wals* (in press).
- REICHSTEIN T., HAUSER E. 1962. Eine neuer Standort von *Asplenium lepidum* Presl in Norditalien. *Bauhinia* **2**(1): 92.
- REICHSTEIN T., SCHNELLER J. 1982. *Asplenium aitchisonii* Fraser-Jenkins and Reichstein species nova (*Aspleniaceae*, *Pteridophyta*). *Candollea* **37**: 339.
- REICHSTEIN T., SCHNELLER J. 1982. *Asplenium pseudofoontanum* Kossinsky (*Aspleniaceae*, *Pteridophyta*). *Candollea* **37**: 117–128.
- REICHSTEIN T., SCHNELLER J. 1983. *Dryopteris affinis* var. *punctata* im Hüllerich-Wald ob Pfäffikon. *Farnblätter* **9**: 9.
- REICHSTEIN T., LOVIS J., GREUTER W., ZAFFRAN J. 1973. Die Asplenien der Insel Kreta. *Ann. Mus. Goulandris* **1**: 133.
- REICHSTEIN T., VIANE R., RASBACH H., SCHNELLER J. 1994. *Asplenium adiantum nigrum* L. subsp. *Yuanum* (Ching) Siane, Rasbach, Reichstein, Schnelle. *Candollea* (in press).
- REN-CHANG CHING, REICHSTEIN T. 1981. Studies in *Asplenium* for. "Flora Iranica". *Candollea* **36**: 195.
- SLEEP A., REICHSTEIN T. 1967. Der Farnbastard *Polystichum* × *meyeri* hybrida nova = *Polystichum braunii* (Spencer) Fee × *P. lonchitis* (L.) Roth und seine Cytologie. *Bauhinia* **3**(2): 29, 299 i 363.
- SLEEP A., REICHSTEIN T. 1984. Typification of *Asplenium varians* Wall. ex Hook. et Grev. *Candollea* **39**: 675.
- VIANE R., REICHSTEIN T. 1986. Proposal to reject *Asplenium laciniatum* Don (*Aspleniaceae*, *Pteridophyta*). *Bot. Helvet.* **96**: 7.
- VIANE R., REICHSTEIN T. 1992. Notes about *Asplenium*. Some new names and combinations in *Asplenium*. *Biologische Journal-Blätter Dodonaea* **59**: 157.
- VIANE R., RASBACH H., RASBACH K., REICHSTEIN T. 1994. Observations on some ferns of Poros and the neighbouring Peloponnese (Greece). *Bocconeia, Palermo* (in press).
- VIDA G., REICHSTEIN T. 1971. *Asplenium* × *lessinense* (*A. fissum* × *A. viride*) ein neuer diploider Farn Bastard. *Candollea* **26**(1): 191.
- VIDA G., REICHSTEIN T. 1973. *Cheilanthes corsica* Reichsteini and *Vida* species nova. *Candollea* **28**: 83.
- VIDA G., REICHSTEIN T. 1975. Taxonomic Problems in the Ferns Genus *Polystichum* caused by Hybridization. European Floristic and taxonomic Studies. S. M. Walters ed.
- VIDA G., PAGE C., WALKER T., REICHSTEIN T. 1970. Cytologie der Farn-Gattung *Cheilanthes* in Europa und auf den Canarischen Inseln. *Bauhinia* **4**(2): 223–253.
- VIDA G., PAGE C., WALKER T., REICHSTEIN T. 1972. Cytology of the Fern Genus *Cheilanthes* in Europe and in the Canary Islands. *Symposium Biol. Hungaria* **12**: 103.
- WANG ZHONG-REN, RASBACH H., REICHSTEIN T., VIANE R. 1994. Revision of the *Asplenium* group with the description of the triploid *Asplenium mickelii* from Mexico and from China. *Amer. Fern J.* (in press).
- WIDEN C., AYRAS P., REICHSTEIN T. 1992. The phloroglucinols of *Dryopteris stenolepis*. *Ann. Bot. Fennici* **29**: 41.
- WIDEN C., EUW J.V., REICHSTEIN T. 1970. Trispara-aspinin, ein neues Phloroglucid aus dem Farn *Dryopteris remota* (A. Br.) Hayek. *Helvetica Chimica Acta* **53**: 2176.

- WIDEN C., AYRAS P., NEUVONNEN P., REICHSTEIN T. 1993. New Phloroglucinol derivatives in *Dryopteris pulvinifera* and *D. subtriangularis*. *Ann. Bot. Fennici* **30**: 285.
- WIDEN C., LOUNASMAA M., VIDA G., REICHSTEIN T. 1975. Die Phloroglucide von drei *Dryopteris*-Arten von den Azoren sowie zwei Arten von Madeira und den Kanarischen Insel zum Vergleich. *Helvetica Chimica Acta* **58**: 880.
- WIDEN C., VIDA G., EUW J.V., REICHSTEIN T. 1971. Die Phloroglucide von *Dryopteris villarii* (Bell) Woynar und anderer Farne der Gattung *Dryopteris* sowie die mögliche Abstammung von *D. filix-mas* (L.) Schott. *Helvetica Chimica Acta* **54**: 2824.
- WIDEN C., WIDEN K., VIDA G., REICHSTEIN T. 1991. The phloroglucinols of the *Dryopteris villarii* complex and some related ferns (*Dryopteridaceae*, *Pteridophyta*). *Bot. Helvet.* **101**: 77.
- WIDEN C., FRASER-JENKINS C., LOUNASMAA M., EUW J. V., REICHSTEIN T. 1973. Die Phloroglucide von *Dryopteris caucasica* (A. Br.) Fraser-Jenkins et Corley. *Helvetica Acta Chimica* **56**: 831.
- WIDEN C., LOUNASMAA M., JERMY A., EUW J. V., REICHSTEIN T. 1976. Die Phloroglucide von zwei Farnhybriden aus England und Schottland von authentischen „*Aspidium remotum*“ A. Braun. und von *Dryopteris aemula* (Aiton) O. Kuntze aus Irland. *Helvetica Chimica Acta* **59**: 1725.
- WIDEN C., FADEN R., LOUNASMAA M., VIDA G., EUW J. V., REICHSTEIN T. 1973. Die Phloroglucide von neun *Dryopteris*-Arten aus Kenya sowie der *D. oligodonta* (Desv.) Pic-Serm und *D. dilatata* von der Canarischen Inseln. *Helvetica Chimica Acta* **56**: 2125.

Opracował Karol LATOWSKI

PROFESOR DR HAB. TERESA MROZIŃSKA JUBILEUSZ 75-LECIA

75th anniversary of Professor Teresa Mrozińska's birth

Prof. dr hab. Teresa Mrozińska w 2006 roku obchodzi jubileusz 75-lecia. Należy do grona znanych i cenionych botaników – fykologów (algologów). Urodziła się 19 kwietnia 1931 roku w Pszczynie, w rodzinie inteligenckiej. Studia wyższe odbyła w latach 1950–1955 na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Jagiellońskiego. Tytuł magistra biologii uzyskała na podstawie pracy dyplomowej pt. „Głony nitkowate w stawach rybnych”. Dalszą

naukę kontynuowała na studiach doktoranckich prowadzonych przy Instytucie Botaniki PAN w Krakowie. Stopień doktora nauk przyrodniczych nadała Jej Rada Naukowa Instytutu Botaniki PAN w Krakowie w 1959 roku na podstawie rozprawy pt. „Peryfiton na roślinach wyższych w stawach rybnych”, wykonanej pod kierunkiem prof. K. Starmacha. W tym samym roku rozpoczęła pracę zawodową na stanowisku starszego asystenta a następnie adiunkta w Zakładzie Algologii w Instytucie Botaniki PAN w Krakowie. W jednostce tej pracowała nieprzerwanie do 1992 roku. Stopień doktora habilitowanego uzyskała w 1978 roku na podstawie rozprawy pt. „A study on epiphytic algae of the order *Oedogoniales* on the basis of materials from Southern Poland”. Swoje kwalifikacje naukowe podnosiła dalej m.in. na rocznych studiach specjalistycznych z zakresu taksonomii glonów w Instytucie Hydrobiologii Chińskiej Akademii Nauk w Wuchanie. W 1992 roku uzyskała tytuł profesora nauk przyrodniczych.

W działalności naukowej, organizacyjnej, dydaktycznej i społecznej prof. T. Mrozińskiej wyodrębniają się wyraźnie dwa okresy: 33-letni okres pracy w Zakładzie Algologii Instytutu Botaniki PAN w Krakowie i 11-letni (od 1992 do 2003) w Zakładzie Botaniki Instytutu Biologii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Kielcach (od 1999 roku Akademii Świętokrzyskiej).

Działalność i dorobek naukowy prof. T. Mrozińskiej koncentruje się, od zawsze, wokół taksonomii i ekologii glonów. Tej grupie roślin poświęciła się bez reszty. W Instytucie Botaniki PAN rozwinęła swój warsztat badawczy, stając się wybitnym znawcą zielenic, zwłaszcza z rzędu *Oedogoniales* (liczącym około 500 gatunków) oraz ultrastruktur glonów. Spośród wielu opracowań poświęconych zielenicom na szczególną uwagę zasługują opracowania monograficzne poświęcone właśnie glonom z rzędu *Oedogoniales*. W serii wydawniczej „Flora słodkowodna Polski” prof. T. Mrozińska jest autorką tomu 11 (1969 r.) obejmującego glony z wymienionego rzędu. Za opracowanie to w 1971 roku została wyróżniona nagrodą naukową II Wydziału PAN. Podobnie w serii wydawniczej „Flora

Polski. Glony” prof. T. Mrozińska jest autorką monograficznego opracowania glonów z rzędu *Oedogoniales* (tom 1, 1984 r.). Znacznie poszerzone i krytyczne opracowanie zielenic z wymienionego rzędu zostało opublikowane w drugim wydaniu znanej serii wydawniczej A. Paschera pt. „Süßwasserflora von Mitteleuropa“ wydanej w Stuttgarcie (tom 14, 1985 r.). Za opracowanie to Autorka została wyróżniona nagrodą Sekretarza Naukowego PAN w 1986 roku. Wartość naukowa wymienionych opracowań znalazła swój wyraz w wielu pozytywnych recenzjach wybitnych algologów w Polsce i na świecie. Uwzględniając ultrastruktury zewnętrzne komórek glonów widoczne w elektronowym mikroskopie skaningowym i inne współczesne techniki badawcze stosowane w algologii, nakreśliła nową koncepcję systematyki rodzajów *Oedogonium* i *Bulbochaete*. Wyniki tych badań zostały opublikowane w renomowanych czasopismach naukowych, wzbudzając duże zainteresowanie algologów, podobnie jak opracowania dotyczące glonów aerofitycznych Korei Północnej, Antarktyki czy Białowieskiego Parku Narodowego. W okresie pracy w Instytucie Botaniki PAN prof. T. Mrozińska opisała około 34 nowych dla nauki taksonów glonów. Wśród nich jest jeden nowy rodzaj – *Ploetila* Mroz. Opisane taksony zostały utrwalone w literaturze światowej. Prof. T. Mrozińska utrzymuje szerokie kontakty naukowe z wieloma ośrodkami zagranicznymi, odbywając staże naukowe oraz uczestnicząc czynnie w kongresach fykologicznych i sympozjach naukowych, np. w Kongresie Limnologicznym w Leningradzie (1972), Międzynarodowym Kongresie Botanicznym także w Leningradzie (1975), w Instytucie Kryptogamów w Paryżu (1981), w Instytucie Botaniki Uniwersytetu Wiedeńskiego (1986), w Korei Północnej (1987), w Międzynarodowym Kongresie Fykologicznym w Kolonii (1996), Leyden (1997), Tessalonikach (2001) i in.

Do bardzo owocnych, zarówno w działalności naukowej, organizacyjnej i dydaktycznej należy okres pracy prof. T. Mrozińskiej w Zakładzie Botaniki Akademii Świętokrzyskiej. Do czasu zatrudnienia prof. T. Mrozińskiej w jednostce tej,

z braku specjalisty, nie były prowadzone badania algologiczne. Góry Świętokrzyskie stanowiły białą plamę na mapie badań algologicznych. Poza skąpyimi danymi paleontologicznymi prof. W. Sedlaka brak było jakichkolwiek współczesnych opracowań flory glonów z tego regionu. Sytuacja ta uległa całkowitej zmianie z chwilą podjęcia pracy przez prof. T. Mrozińską. Zapoczątkowano szeroki zakres badań glonów i sinic zarówno wodnych jak i aerofitycznych. Ukazało się szereg publikacji, wykonano ponad dwadzieścia prac magisterskich o tematyce algologicznej. W planie studiów biologicznych wprowadzono nowy przedmiot – hydrobotanikę. Problematyka ta jest nadal kontynuowana w ramach przedmiotu hydrobiologia. Prof. T. Mrozińska ponadto prowadziła zajęcia dydaktyczne z uwzględnieniem problematyki algologicznej w ramach wykładów monograficznych i seminarium magisterskiego. Pod kierunkiem prof. T. Mrozińskiej mgr J. Czerwik, asystentka w Zakładzie Botaniki, przygotowała rozprawę doktorską pt. „Studium systematyczno-ekologiczne glonów i sinic występujących w biotopach wodnych na terenie Świętokrzyskiego Parku Narodowego”, obronioną na Wydziale Biologii Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu.

W okresie „kieleckim” prof. T. Mrozińska, we współpracy z prof. M. Olech z Uniwersytetu Jagiellońskiego, rozwinęła badania taksonomiczne i ekologiczne glonów naziemnych występujących na Antarktyce. W szeregu publikowanych opracowaniach autorskich i współautorskich glonów Antarktyki opisanych zostało 5 taksonów nowych dla nauki z wymienionego kontynentu. Badania te prowadzone były częściowo w ramach grantu KBN pt. „Głony naziemne i naskalne Zachodniej Antarktyki” (1992–1995), którego kierownikiem była prof. T. Mrozińska. W 1997 roku prof. T. Mrozińska zatrudniona została na stanowisku profesora zwyczajnego. W 1993 roku w Zakładzie Botaniki pod kierunkiem prof. T. Mrozińskiej odbył kilkumiesięczny staż i wykonał pracę dyplomową student A. Alker z Fachhochschule z Braunschweig pt. „Algologische Untersuchungen des Flusses Silnica in Kielce, Polen“. Z inicjatywy Pani Profesor i przy

Jej udziale zorganizowane zostało w Kielcach XVIII Sympozjum Sekcji Fykologicznej PTB (6–9.05.1999) na temat: „Różnorodność flory glonów i sinic jako metoda oceny środowiska wodnego”. Uczestniczyło w symposium ponad 100 fykologów, w tym 12 z ośrodków zagranicznych (7 krajów). W 2002 roku na zaproszenie dyrektora Instytutu Hydrobiologii Chińskiej Akademii Nauk odbyła, wspólnie z dr J. Czerwik, trzytygodniowy staż naukowy.

W dowód uznania dla osiągnięć naukowych prof. T. Mrozińska wyróżniana była nagrodami Rektora Akademii Świętokrzyskiej (1997, 1999 rok), w 1997 roku otrzymała Złoty Krzyż Zasługi, a w 2001 roku Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Profesor T. Mrozińska utrzymuje nadal współpracę naukową z macierzystym Zakładem Botaniki, kontynuując wspólne badania algologiczne. Wyrazem tego jest uzyskanie w 2005 roku, wspólnie z dr J. Czerwik, grantu KBN pt. „Głony glebowe i środowisk wodnych w strefie oddziaływania kolonii pingwinów na terenie Wyspy Króla Jerzego (Antarktyka Morska)”.

Dorobek naukowy prof. T. Mrozińskiej obejmuje łącznie ponad sto pozycji. Zdecydowana ich większość opublikowana została w renomowanych czasopismach krajowych i zagranicznych. Prace te stanowią istotny i trwały wkład w dorobek krajowej i światowej algologii.

Szanownej Jubilatce składamy wyrazy najszerszego uznania i podziękowania za owocną współpracę. Życzymy Pani Profesor dobrego zdrowia, dalszych długich lat owocnych badań w umiłowanej dyscyplinie botanicznej. Zapoczątkowane przez Panią Profesor badania algologiczne w Zakładzie Botaniki Akademii Świętokrzyskiej są kontynuowane.

WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH PUBLIKACJI

MROZIŃSKA T. 1960. Some new and noteworthy species of *Oedogonium* and *Bulbochaete*. *Acta Hydrobiol.* **2**(2): 153–158.

MROZIŃSKA-WEBB T. 1969. Chlorophyta IV. Oedogoniales-Edogoniowe. Flora Ślodkowodna Polski. **11**. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa – Kraków.

MROZIŃSKA-WEBB T. 1975. Some noteworthy species of *Oedogonium* and *Bulbochaete* (Chlorophyta) new to Poland. *Fragm. Flor. Geobot.* **21**(4): 551–560.

MROZIŃSKA-WEBB T. 1976. A study on epiphytic algae of the order Oedogoniales on the basis of materials from Southern Poland (rozprawa habilitacyjna). *Fragm. Flor. Geobot.* **22**(1–2): 147–227.

MROZIŃSKA-WEBB T., WOJTUSIAK J. 1979. *Oedogonium decipiens* var. *bernardense* (Bates) Hirn, a new green alga in the Hindu-Kush flora. *Fragm. Flor. Geobot.* **25**(4): 599–605.

MROZIŃSKA T. 1981. Some species of *Oedogonium* new to Poland. Supplement “Flora polska, Oedogoniales, Chlorophyta”. *Fragm. Flor. Geobot.* **27**(4): 677–680.

MROZIŃSKA T. 1982. Glony. W: K. ZARZYCKI (red.), Przyroda Pienin w obliczu zmian. Zakład Ochrony Przyrody i Zasobów Naturalnych, PAN, s. 164–172.

MROZIŃSKA T. 1984. Edogoniowce (Oedogoniales), Zielenice (Chlorophyta). Flora Polski. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa–Kraków.

MROZIŃSKA T. 1985. Oedogoniales, Oedogoniophyceae, Chlorophyta VI. Süßwasserflora von Mitteleuropa. VEB Gustav Fischer Verlag, Jena et Stuttgart–NY.

MROZIŃSKA T. 1989. Algae of the Pieniny National Park (a guide). W: 19th International Phytogeographic Excursion 1989, July 7–26. “Flora and Vegetation of Poland, Changes, Management and Conservation: 1928–1988”. W. Szafer Institute of Botany, Polish Academy of Sciences, Kraków, s. 1–20.

MROZIŃSKA T. 1990. Two new taxa of *Trentepohlia* (Trentepohliales) and a noteworthy *Tetracystis sarcinaha* Schwarz (Chlorococcales) from Białowieża National Park. *Nova Hedwigia* **50**(1–2): 200–205.

MROZIŃSKA T. 1990. Aerophytic algae from North Korea. *Arch. Hydrobiol. Suppl. (Algol. Stud.)* **58**: 29–47.

MROZIŃSKA T. 1991. A preliminary investigation of the taxonomical classification of the genus *Oedogonium* Link (Oedogoniales) based on the phylogenetic relationship. *Arch. Protistenkd.* **139**: 85–101.

MROZIŃSKA T. 1991. Chlorellales and Desmidiaceae from Pieniński National Park – Chlorellales i Desmidiaceae z terenu Pienińskiego Parku Narodowego. W: J. SIEMIŃSKA (red.), Badania fykologiczne na terenach chronionych. Jubil. X. Ogólnop. Konf. Sekcji Fykologicznej PTB, Bukowno 24–26 V. 1991 r. Polska Akademia Nauk, Instytut Botaniki im. W. Szafera, Kraków 1991, s. 26.

MROZIŃSKA T. 1993. A preliminary investigation of the taxonomical classification of the genus *Bulbochaete* Agardh. (Oedogoniales, Chlorophyta) based on the phylogenetic relationship. *Arch. Protistenkd.* **143**: 113–123.

MROZIŃSKA T. 1994. Ultrastructure of *Lobosphaera reniformis* (Watanabe) Komarek et Fott (Chlorellales) from King

George Island, South Shetland Island, Antarctica. *Acta Soc. Bot. Pol.* **63** (2): 205–210.

- MROZIŃSKA T. 1994. Algae grown from the soil of the Antarctic glacial moraines King George Island, South Shetlands, Antarctica. *Antarctic Communities: Species Structure and Survival*, 176.
- MROZIŃSKA T. 1995. *Lobococcus irregularis* (Boye-Pet.) Reisigl. var. *antarcticus*, var. nov. (Chlorellales, Chlorophyta) from King George Island, South Shetlands, Antarctica and its ultrastructure. *Nova Hedwigia* **61**: 1–2.
- MROZIŃSKA T., CZERWIK J. 1996. Algae of Silnica River (Central Poland). *Acta Hydrobiol.* **38**(1–2): 65–75.
- MROZIŃSKA T., OLECH M., MASSALSKI A. 1998. Algae of ponds and a stream on moraines of Ecology Glacier (King George Island, South Shetlands, Antarctica). *Nova Hedwigia* **67**(1–2): 169–188.
- MROZIŃSKA T., OLECH M., MASSALSKI A. 1999. Cysts of Chrysophyceae from King George Islands (South Shetlands, Islands, Antarctica). *Pol. Polar Res.* **19**(3–4): 205–210.
- MROZIŃSKA T., MASSALSKI A., OLECH M. 1999. Ultrastructure of selected Cyanophyta (Cyanobacteria) from King George Islands (Antarctica). *Algol. Stud.* **94**: 249–259.
- MROZIŃSKA T. 2000. *Oedogonium szymanskae*, sp. nov. (Oedogoniales, Chlorophyceae, Chlorophyta). *Algol. Stud.* **98**: 1–5.
- MROZIŃSKA T., CZERWIK-MARCINKOWSKA J. 2004. Eucaryotic algae and cyanobacteria in the River Dunajec upstream and downstream from the new dam reservoirs in Czorsztyn and Stromowce and their use for monitoring. *Oceanol. Hydrobiol. Stud.* **33**(3): 83–97.

Stanisław CIEŚLIŃSKI,
Joanna CZERWIK-MARCINKOWSKA

PRO MEMORIA 2006

120-lecie urodzin Władysława Szafera (23 VII 1886 – 16 XI 1970), fitogeografa i paleobotanika, jednego z najwybitniejszych uczonych polskich i organizatorów nauki, ur. w Sosnowcu, zm. w Krakowie, współtwórcy ochrony przyrody w Polsce i na świecie, profesora, rektora UJ, długoletniego dyrektora Instytutu Botaniki i Ogrodu Botanicznego UJ, współzałożyciela Krakowskiego Oddziału PAN, założyciela w 1953 r. Zakładu Botaniki (od 1956 r. Instytut, od 1986 r. Instytut Botaniki im. W. Sza-

fera PAN), (w 1952 r., czynnego od 1953 r.) Zakładu Ochrony Przyrody PAN (od 1993 r. – Instytut Ochrony Przyrody PAN), współtwórcy Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody i Państwowej Rady Ochrony Przyrody oraz wielu parków narodowych

i rezerwatów w Polsce, doktora *honoris causa* trzech uczelni: Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu im. M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytetu Karola w Pradze, autora ok. 600 publikacji (ok. 100 naukowych), w tym m. in. *The Significance of Isopollen lines...* (1935), w której wprowadził do nauki pojęcie izopoli, *Flora pliocenka z Krościenka n. Dunajcem* (1946), *Rośliny polskie* (wspólnie z B. Pawłowskim i S. Kulczyńskim, wyd. 1–1924), *Szata roślinna Polski* (red., 1959, 1972, 1977 wraz z K. Zarzyckim, t. 1, tłum. ang. 1966), podręczników, m. in. *Ochrona przyrody i jej zasobów* (red., 1965, tłum. ang. 1973), a także wielu książek popularnonaukowych m. in. *Epoka lodowa* (1946, 1950), *Tajemnice kwiatów* (1946, 1956), *Z teki przyrodnika* (1946, 1967) (zob. m.in. *Wiad. Bot.* **39**(3/4) (1995): 89).

140-lecie śmierci Józefa Warszewicza (ok. 8 IX 1812 – 29 XII 1866), ogrodnika, zbieracza roślin, ur. na Litwie,

zm. w Krakowie, inspektora (głównego ogrodnika) Ogrodu Botanicznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, jednego z pierwszych podróżników po Ameryce Środkowej i Południowej, skąd przysłał do Europy setki nowych gatunków, m.in. ok.

300 nowych storczyków, opisanych przez badaczy zachodnioeuropejskich, którzy nazwali jego imieniem ok. 30 taksonów, m.in. dwa rodzaje *Warszewiczia* (*Rubiaceae*) i *Warszewiczella* (*Orchidaceae*) (zob. „Portrety botaników polskich”. Wiad. Bot. 34(4) (1990): 47–48).

125-lecie śmierci Aleksandra Józefa Ślodzińskiego (1849–1881), ur. w Kownie,

zm. w Krakowie, asystenta Katedry Botaniki Uniwersytetu Jagiellońskiego, współpracownika Komisji Fizjograficznej AU, badacza flory Podola i Pokucia, autora siedmiu prac florystycznych, m.in. *Rośliny międzyrzecza Zbrucza i Seretu* (cz. 1 – 1878, cz. 2 – 1879)

oraz publikacji *Poradnik dla urzędujących zbiory przyrodnicze* (1874); w czasie opracowywania pracy doktorskiej przedwcześnie zmarł (zob. „Portrety botaników polskich”. Wiad. Bot. 35(1)(1991): 47–48).

45-lecie śmierci Ireny Hoppe (23 III 1889 – 10 VII 1961), fykologa, ur. w Bugaju k. Wrześni, zm. w Poznaniu, doktora Uniwersytetu Poznańskiego, nauczycielki szkół w Poznaniu, propagatorki ochrony przyrody, autorki m.in. pracy *Plankton Warty pod Poznaniem* (1925).

40-lecie śmierci Hanny Wysockiej-Bujalskiej (1 V 1907 – 17 IX 1966), fykologa, ur., zm. w Warszawie, asystentki Katedry Systematyki i Geografii Roślin Uniwersytetu Warszawskiego, adiunkta Instytutu Biologii Doświadczalnej im. Nenckiego PAN, autorki prac dotyczących głównie rozmieszczenia i biologii glonów z rzędu *Desmidiaceae*.

40-lecie śmierci Stanisława Waleriana Grzymały (11 XI 1907 – 15 X 1966), mikologa, ur. w Jeżewie w dawnym pow. Gostyń Wlkp.,

zm. w Poznaniu, lekarza, dyrektora Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu; habilitował się na Akademii Medycznej w Poznaniu na podstawie pracy *Badania nad zasłonakiem rudym* (*Cortinarius orellanus* Fr.).

10-lecie śmierci Stanisława Tolpy (3 XI 1901 – 11 X 1996), ekologa, torfoznawcy, twórcy nowoczesnego polskiego torfoznawstwa, ur. w Rudzie Łańcuckiej k. Leżajska, zm. we Wrocławiu, ucznia prof. Stanisława Kul-

czyńskiego, asystenta Katedry Systematyki i Morfologii Roślin Uniwersytetu J. Kazimierza we Lwowie, profesora Uniwersytetu Wrocławskiego, prof. Politechniki Wrocławskiej, organizatora i kierownika Katedry Botaniki

Wyższej Szkoły Rolniczej we Wrocławiu, kierownika Zakładu Botaniki i Fizjologii Roślin Instytutu Biologii Roślin i Biofizyki, a także Instytutu Biologii Roślin i Biofizyki oraz Pracowni Biologii i Biochemii Torfu, rektora WSR, doktora honoris causa Akademii Rolniczej we Wrocławiu, badacza torfowisk różnych regionów Polski oraz Polesia i Czarnohory, autora ponad 100 publikacji z zakresu m.in. florystyki, ekologii torfowisk i roślin torfowiskowych, paleobotaniki, teoretycznych i praktycznych aspektów torfoznawstwa, m.in. *Rozwój zbiorowisk roślinnych na torfowisku niskim w zależności od kierunku przebiegu procesów biologicznych w podłożu torfowym* (1956), *Klasyfikacja torfów w oparciu o metody fitosocjologiczne* (1967, wspólnie z A. Pałczyńskim i M. Jasnowskim); wraz ze współpracownikami wyodrębnił z określonych gatunków torfów niskich substancje o charakterze biostymulatorów i bioinhibitorów wpływające na obronność immunologiczną organizmu (tzw. „preparat Tolpy” wprowadzony na rynek farmaceutyczny).